

Sygn. akt IV U 2100/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bogusław Łój

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Dejewska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2019 r. w Zielonej Górze

odwołania W. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 03.07.2019 r. znak (...)

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. do podjęcia zawieszonych emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i wypłaty jej wnioskodawcy W. F. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie poczynając od 19.05.2019 r.

II. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego W. F. kwotę 180 zł tytułem kosztów procesu.

SSO Bogusław Łój

Sygn. akt IVU 2100/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.07.2019r. pozwany organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy W. F. prawa do podjęcia wypłaty emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazując, że:

- zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń wypłaca się jedno świadczenie wyższe lub wybrane przez zainteresowanego;

- na podstawie art. 95 ust. 2 osoby, które wstąpiły do służby wojskowej przed 02.01.1999r. i nabyły prawo do emerytury na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych nie mają prawa do wypłaty dwóch świadczeń;

- wnioskodawca do służby wojskowej wstąpił przed 02.01.1999r. i z tego tytułu ma ustalone prawo do emerytury, którą pobiera z Wojskowego Biura Emerytalnego. Brak podstaw prawnych do wypłaty dwóch świadczeń.

W odwołaniu od tej decyzji wnioskodawca W. F. domagał się jej zmiany i uwzględnienia wniosku o podjęcie wypłaty oraz przyznania odsetek ustawowych za opóźnienie.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. F. urodzony (...), decyzją z dnia 18.07.1989r. ma przyznaną emeryturę wojskową na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 1972r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 1983r., Nr 29, poz. 139 ze zm.). Z zaświadczenia Wojskowego Biura Emerytalnego w Z. z dnia 09.05.2017r. wynika, że okres pracy w (...) w Z. od 02.11.1988r. do 04.11.1994r. został zaliczony do wysługi emerytalnej decyzją z dnia 08.11.1994r. bez wpływu na wysokość pobieranego świadczenia.

(dowód: akta organu rentowego)

W dniu 31.03.2017r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę przedkładając świadectwa pracy i zaświadczenia o wynagrodzeniu za kolejne okresy.

Decyzjami z dnia 19.05.2017r. znak (...) organ przyznał wnioskodawcy emeryturą od 01.03.2017r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Pierwszą decyzją organ ustalił wysokość emerytury na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, natomiast druga decyzja na podstawie art. 55 w związku z art.26. Emerytura obliczona według nowych zasad, okazała się świadczeniem korzystniejszym.

Podstawę do obliczenia emerytury zgodnie z art.26 w zw. z art.25 ustawy emerytalnej stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie wnioskodawcy do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury.

Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez dalsze średnie trwanie życia, dla osób równym wiekowi przejścia wnioskodawcy na emeryturę.

Do obliczenia świadczenia przyjęto :

-kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 156154,81 zł;

-kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 232743,30 zł,

-średnie dalsze trwanie życia 125,10 miesięcy.

Wypłata przyznanego świadczenia została zawieszona, wobec zbiegu prawa do przyznanej emerytury z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art.2 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy okazało się zasadne.

Stan faktyczny sprawy był między stronami niesporny, sporna była jedynie kwestia czy wnioskodawca ma prawo do pobierania dwóch świadczeń czy też jednego świadczenia wyższego lub wybranego przez zainteresowanego.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Ustęp 2. - przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń

przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Anty korupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Z art. 2 ust. 2 ww. ustawy wynika: świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują również żołnierzom zawodowym oraz funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Anty korupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej, jeżeli nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, oraz członkom rodzin pozostałym po tych osobach.

Z powyższego wynika **zasada pobierania jednego świadczenia** (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie obowiązuje również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ww. ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych, **z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa została obliczona według zasad określonych w art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.**

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie pozwany organ rentowy wskazuje na orzecznictwo sądowe, które jego stanowisko podziela, pomijając przy tym orzeczenie prezentujące stanowisko odmienne.

Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie w całej rozciągłości podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 24.01.2019r. w sprawie IUK 426/17.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu tego wyroku wskazał, że:

-artykuł 2 ustawy emerytalnej umożliwia emerytowanym żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom służb mundurowych nabycie prawa do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego, po spełnieniu jego ustawowych przesłanek. W przypadku sprzężenia tego prawa nie tylko z wiekiem emerytalnym, ale także z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych (przy emeryturze z systemu zdefiniowanego świadczenia), w stażu emerytalnym nie uwzględnia się okresów służby wojskowej oraz służby w formacjach "mundurowych", jeżeli z tego tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w ustawach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych (art. 5 ust. 2a ustawy emerytalnej). Tak samo jest w przypadku emerytury z systemu zdefiniowanej składki przewidzianej dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. i niepowiązanej z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych, gdyż o prawie do niej decyduje wyłącznie wiek emerytalny i zgromadzony kapitał składkowy pochodzący z "cywilnego" okresu ubezpieczenia (nie dotyczy to zwolnionych ze służby żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych, którzy nie mają ustalonego prawa do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób lub którzy prawo to utracili). Z uwagi na uwarunkowania wiekowe, żołnierzom, którzy zostali przyjęci do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., emerytura obliczana jest na podstawie kapitału składkowego.

Z powyższych spostrzeżeń wynika, że niezależnie od daty przyjęcia do służby (i niezależnie od rodzaju emerytury) emeryt wojskowy nie może mieć uwzględnionego okresu służby wojskowej w emeryturze z powszechnego systemu emerytalnego. W tym zakresie sytuacja żołnierzy przyjętych do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. i przed tym dniem ukształtowana jest jednakowo.

Inaczej natomiast rzecz się przedstawia w aspekcie wpływu "cywilnych" okresów stażu emerytalnego na prawo i wysokość świadczeń wojskowych. Do wysługi emerytalnej żołnierza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r., zalicza się (z urzędu) posiadane przed przyjęciem do służby okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu ustawy emerytalnej (w związku z art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych). Okresy te uwzględnia się w ten sposób, że emerytura wojskowa wzrasta o 2,6% podstawy wymiaru za nie więcej niż 3 lata okresów składkowych poprzedzających służbę (a o 1,3% za każdy następny rok i 0,7% za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę). Tak ustalona emerytura podlega (na wiosek) zwiększeniu - w wyniku doliczenia okresów przypadających po zwolnieniu ze służby - o 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok zatrudnienia przed dniem 1 stycznia 1999r. w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy oraz za każdy rok okresów opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po dniu 31 grudnia 1998 r. lub za okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia - pod warunkiem, że emerytura ta wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru i emeryt ukończył 50/55 lat życia albo stał się inwalidą (art. 14 ust. 1-4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych). Natomiast prawo i wysokość emerytury żołnierzy, którzy zostali przyjęci do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., uzależnia się wyłącznie od okresów służby wojskowej, co wynika z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. W konkluzji, żołnierz, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., może - w świadczeniu wojskowym - korzystać z "cywilnej" wysługi emerytalnej, natomiast przyjęty do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999r. nie ma takiego uprawnienia.

Wnioskodawca pozostawał w służbie przed dniem 2.01.1999r. jednak nie mógł on wykorzystać „cywilnej” wysługi, bowiem miał wystarczająco długą wysługę wojskową, aby okres cywilnej wysługi pozostawał bez wpływu na wysokość świadczenia wojskowego.

Dotyczy to okresu pracy wnioskodawcy w (...) w Z. od 02.11.1988r. do 04.11.1994r., który to okres został zaliczony do wysługi ale pozostawał bez względu na wysokość pobieranego świadczenia.

Sąd Najwyższy w cytowanym orzeczeniu wskazał, że z konstytucyjnej zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących. Zasada równości zakłada jednocześnie różne traktowanie podmiotów różnych, tj. podmiotów, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej. Równość wobec prawa to także zasadność wyboru takiego, a nie innego kryterium różnicowania, które jednakże musi pozostawać w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji, wagą interesu, któremu różnicowanie ma służyć i w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostają naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania oraz z innymi wartościami, zasadami, czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego: z 6 maja 1998 r., K 37/97, OTK 1998 Nr 3, poz. 33, por.

też orzeczenia z 3 września 1996 r., , OTK 1996 Nr 4, poz. 33 i z 16 grudnia 1996 r., U 1/96, OTK 1996 Nr 6, poz. 55 oraz wyroki: z 24 października 2001 r.,

SK 22/01, OTK 2001 Nr 7, poz. 216; z 2 kwietnia 2003 r., K 13/02, OTK-A 2003 nr 4, poz. 28, z 3 marca 2004 r., , OTK-A 2004 Nr 3, poz. 17).

Kryterium, które niewątpliwie zadecydowało o uprzywilejowaniu (pobieraniem dwóch świadczeń) żołnierzy, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., to brak możliwości uwzględniania w wojskowej emeryturze jakiegokolwiek okresu "cywilnego" stażu emerytalnego. Kryterium to jednocześnie określa krąg podmiotów charakteryzujących się tą samą istotną cechą relewantną. Do tej grupy należą emeryci wojskowi, których wypracowane okresy składkowe i nieskładkowe nie miały żadnego wpływu na wysokość emerytury wojskowej, do nich zaś należą wszyscy żołnierze, którzy zostali powołani do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz niektórzy żołnierze, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r.

Do kręgu tych osób niewątpliwie zalicza się wnioskodawca W. F..

W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał za właściwy kierunek wykładni art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, z którego wynika, że użyte w ust. 2 tego artykułu sformułowanie "emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych" oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur "wypracowanych" niezależnie od siebie. Zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego. Przy czym ten "brak możliwości" nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu "cywilnego" w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego.

Jak to wskazano wyżej Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela powyższe stanowisko Sądu Najwyższego, skutkiem czego jest uwzględnienie odwołania wnioskodawcy.

Biorąc pod uwagę powyższe zważenia na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, przy czym orzeczenie o kosztach procesu ma uzasadnienie w treści art. 98 kpc.